

Utrechtse Sportagenda

Gemeente Utrecht

utrecht.nl/sportagenda

Inhoud

Voorwoord 3

Sport in ontwikkeling 3

Sport en gezond stedelijk leven voor iedereen 5

Groei van de stad 5

Diversiteit in vraag en aanbod 5

Coronacrisis 6

De Sportagenda 7

De spelprincipes 9

Ruimte voor Sport in een groeiende stad 10

Ruimte voor en gebruik van accommodaties 10

Sport en bewegen in de openbare ruimte 12

Sport en bewegen voor iedereen – sportaanbod voor alle Utrechters 15

Sport en bewegen in het netwerk in de wijk 15

Een divers en vitaal netwerk van sportaanbieders 16

Talentontwikkeling 17

Volgen, spiegelen en leren 19

Aansluiten bij Planning en Control-cyclus 19

Spiegelgesprekken 19

Data en informatie 20

Voorwoord

Utrechters sporten graag. Sterker nog, Utrecht is een van de sportiefste steden van Nederland, zo bleek onlangs uit de Atlas voor gemeenten, de jaarlijkse ranglijst waarin de vijftig grootste gemeenten van het land met elkaar worden vergeleken. Dat is goed nieuws voor Utrecht, want sport is van groot belang om nu én in de toekomst op een gezonde manier met elkaar te leven in onze groeiende stad.

Sporten is goed voor lichaam en geest. En uiteraard: sporten verbindt. Tijdens sporten treffen mensen elkaar, of dat nu tijdens een bootcamp in het park is, een wedstrijd op het voetbalveld of aan het volleybalnet in één van onze prachtige hallen. Sporten is spelen, ontspannen en ontmoeten, en daarmee iets dat het leven in een grote stad zo aantrekkelijk maakt.

Sport in ontwikkeling

Net als elders in Nederland zien we ook in Utrecht de ontwikkeling dat sporten zich niet beperkt tot de sporthal, het hockeyveld of de tennisbaan. Steeds meer zien we ook sportieve activiteiten op plaatsen als het park, op de openbare weg of in of rond openbaar water.

Soms gebeurt dat op eigen gelegenheid, soms in allerlei verschillende verbanden. In Utrecht neemt de buitenruimte een steeds belangrijkere plek in en die ontwikkeling gaan we de komende jaren verder uitbouwen. De openbare ruimte mag meer en meer uitnodigen om te sporten en te bewegen. Denk aan de prachtige ‘urban danceground’ in Kanaleneiland: een dansvloer in de openbare ruimte waar je simpel met je favoriete muziek op eigen smartphone kan dansen in de buitenlucht! En vergeet het simpele ‘ommetje’ met de app van Erik Scherder niet - maar dan moeten die ommetjes wel makkelijk te maken zijn.

De stad groeit elkaar jaar met duizenden inwoners, is de verwachting. Ook deze nieuwe inwoners gun ik - letterlijk - de ruimte om te sporten. En dat levert soms enorme uitdagingen op: hoe realiseren we voldoende capaciteit voor sport en hoe zorgen we dat die capaciteit maximaal benut wordt? Hoe stimuleren we bijvoorbeeld dat verschillende sporters gebruik maken van hetzelfde park en van elkaars faciliteiten? Dat er in Utrecht creatieve oplossingen zijn bewijst het verleden: de multiculturele voetbalclub Faja Lobi KDS uit Kanaleneiland voetbalt met twee voetbalvelden op het dak van de Ikea!

De coronacrisis doordringt ons opnieuw van het belang van een goede fysieke en mentale gezondheid, door sport en bewegen. De komende jaren gaan we daarom volop aan de slag om onze sportambities uit te voeren. Deze Utrechtse Sportagenda is daarvoor de voorzet, nu nog inkoppen.

Maarten van Ooijen, wethouder Sport




DE 14 REGELS VAN JOHAN CRUIJFF
IK SPORT BIJ
ONLY FRIENDS
UTRECHT

Sport en gezond stedelijk leven voor iedereen

In Utrecht werken we samen aan gezond stedelijk leven voor iedereen. Dat betekent dat we het belangrijk vinden dat mensen op een prettige, gezonde manier kunnen wonen, werken en leven in deze groeiende stad. Onder gezondheid verstaan we het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. We zijn ervan overtuigd dat sport en bewegen daarbij een essentiële rol spelen.

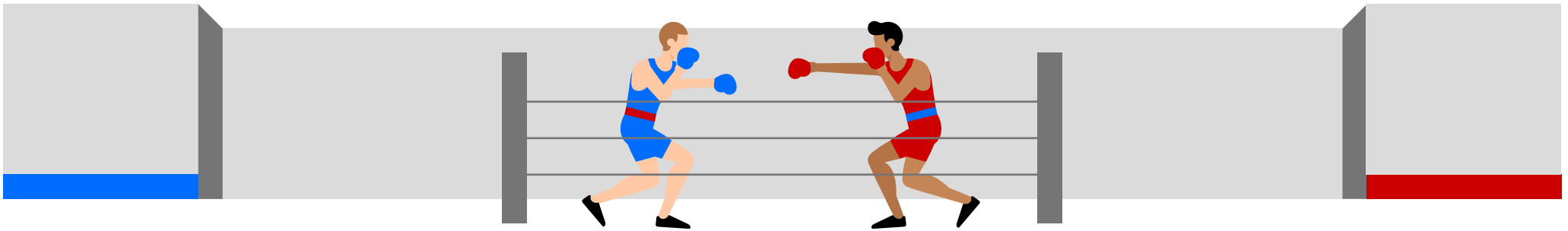
Sport is belangrijk voor Utrecht en voor de Utrechters. Natuurlijk spelen sport en bewegen een belangrijke rol in de bevordering van fysieke gezondheid, maar ze dienen ook als ontspannende vrijetijdsbesteding en als belangrijke aanjager van sociale verbinding. In de sportnota 2017-2020 'Utrecht gezond en sportief' formuleren we onze missie voor sport in Utrecht als volgt: 'een optimale sportinfrastructuur die mensen uitnodigt om te sporten en bewegen als onderdeel van een gezonde leefstijl'. Die missie sluit heel goed aan bij gezond stedelijk leven voor iedereen en is, net als de doelstellingen en acties uit de sportnota, ook vandaag nog relevant. Aan de andere kant is de context waarin we werken aan die missie voortdurend aan verandering onderhevig. Een drietal ontwikkelingen speelt daarbij een hoofdrol.

Groei van de stad

Utrecht groeit de komende jaren door tot 400.000 inwoners in 2030 en ruim 450.000 inwoners in 2040. De groei van de stad grijpen we aan om te zorgen voor een gezonde en prettige leefomgeving voor iedereen. Zo hebben we afgesproken dat inwoners dicht bij huis (binnen 10 minuten) een sport-accommodatie moeten kunnen vinden en zien we graag een beweegvriendelijke openbare ruimte die uitnodigt om te sporten en te bewegen. In de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU) kiezen we ervoor groei ruimtelijk te faciliteren door binnenstedelijke verdichting. Dat brengt vraagstukken met zich mee over het gebruik van de beschikbare ruimte. Tegen die achtergrond werken we aan de ruimtelijke inpassing van sport.

Diversiteit in vraag en aanbod

Met de groei van de stad verandert ook de bevolkingssamenstelling en daarmee de sportbehoefte van veel inwoners. Het gebeurt vaker dat mensen meer ongebonden, op wisselende momenten en/of met kleinere groepen willen sporten. Sommige verenigingen ervaren een ontwikkeling in de richting van meer consumentengedrag van leden, waardoor het soms lastig is om voldoende kader te vinden. In reactie op deze ontwikkeling zien we ook anders georganiseerde vormen van sportaanbod ontstaan. Soms zonder formele competitie, soms vanuit een meer vrijblijvende deelname, soms wat meer commercieel. Deze verandering van vraag en aanbod daagt ons uit. We denken graag mee met verenigingen in het omgaan met deze verandering en we vinden het belangrijk dat ook deze meer vernieuwende sportaanbieders de gelegenheid



krijgen om mee te doen en om hun sport te beleven in Utrecht. Het biedt ook kansen om deze alternatieve vormen van sportaanbod vaker in verbinding te brengen met verenigingen. Zo ontstaan er wellicht hybride vormen van sportaanbod. Samen staan we voor de uitdaging ervoor te zorgen dat er voldoende en kwalitatief goed sportaanbod is in een groeiende en verdichtende stad.

Coronacrisis

Toen we begonnen met het ontwikkelen van de Sportagenda, hadden we niet kunnen weten hoezeer het coronavirus in zou grijpen in het leven van iedere Utrechter. We zien de impact van de coronacrisis in de gehele breedte van de sport, zowel positief als negatief. Verenigingen en andere sportaanbieders staan onder druk en trainingen en sportactiviteiten in wijk en buurt komen stil te liggen. In toenemende mate wordt duidelijk dat zowel de fysieke als de mentale gezondheid van inwoners te lijden heeft onder de maatregelen die nodig zijn om de verspreiding van het virus tegen te gaan. Tegelijkertijd wordt er ook juist veel meer gesport in de openbare ruimte en is een goede fysieke en mentale gezondheid belangrijker dan ooit. Dat biedt ook kansen om de brede maatschappelijke waarde van sport nóg beter te benutten. Daarmee gaat het in deze agenda juist ook deels over wat we in het afgelopen jaar gezien en gemerkt hebben en wat we daarvan willen behouden en versterken, of wat we juist tegen willen gaan of voorkomen.



De Sportagenda

In deze agenda leggen we de verbinding tussen een aantal documenten die we in de afgelopen jaren hebben uitgewerkt. De sportnota, het Utrechts Sportakkoord, het Koersdocument Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen en de meest recente raming van de capaciteitsbehoefte voor sportaccommodaties door het Mulier Instituut vormen de basis van de sportagenda.
Daar bovenop zetten we vijf thema's centraal waarop we de komende jaren het accent willen leggen. Per thema werken we uit wat we te doen hebben en hoe we gaan monitoren of onze voorgenomen inspanningen ook bijdragen aan onze ambities. Dat doen we niet alleen. Om tot deze sportagenda te komen hebben we samengewerkt met sporters, verenigingsbestuurders, trainers/coaches, professionals in de wijk en natuurlijk met SportUtrecht. Op die manier geven we invulling aan betekenisvol sturen in het sportdomein. In de figuur hieronder is de samenhang tussen de verschillende documenten schematisch weergegeven.

In sporttermen geformuleerd werken we in de sportagenda de tactiek uit waarmee we de komende jaren dichter bij onze ambities denken te komen en bepalen we hoe we straks kunnen zien of die tactiek werkt. Op die manier brengen we focus aan in onze inzet. We maken keuzes in wat we eerst doen en wat daarna, omdat we geloven dat die focus ons helpt in het werken aan onze ambities voor sport in Utrecht.

Daarbij baseren we ons op vier belangrijke spelprincipes, die we in de uitwerking van de thema's telkens terug laten komen. Die spelprincipes werken we op pagina 9 uit. In de daarop volgende hoofdstukken werken we voor een vijftal thema's deze spelprincipes verder uit.
Per thema beschrijven we eerst onze lange termijn ambitie en geven we daarna aan waarmee we in elk geval de komende twee jaar aan de slag gaan. Dat doen we overigens kort en krachtig, zoals dat past bij een scherpe agenda.





De spelprincipes

We spelen slim samen

Of je nu samen met je dubbelpartner op de tennisbaan staat, je vrienden helpt om de nieuwste skatetrucs te leren of samen met andere ouders het hockeyteam van je kinderen begeleidt, sporten gaat altijd over samenwerken en samen spelen.



Dat geldt ook voor het werken aan een optimale sportinfrastructuur waarin iedereen kan sporten en bewegen in Utrecht. We gaan op zoek naar verbindingen, vormen netwerken en benutten de kansen die uit samenspel voortkomen.

Iedereen doet mee

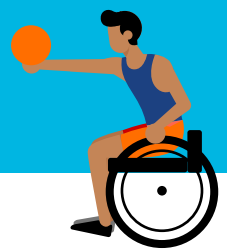
Belangrijk onderdeel van de ambitie die we als Utrechtse sport hebben is dat we die alleen kunnen verwezenlijken als iedereen daarbij kan meedoen. In Utrecht vinden we het belangrijk dat iedereen die dat wil kan sporten en bewegen. Dat betekent dat we aandacht hebben voor verschillen tussen groepen in onze gemeente en dat we goed kijken wat we kunnen doen om al die groepen voldoende kansen te bieden om te sporten en te bewegen.

We benutten de kansen die vernieuwing biedt

De sportwereld is continu in ontwikkeling. Nieuwe bewegingsvormen, nieuwe vormen van organisatie, een veranderende behoefte bij sporters of innovatieve accommodatieoplossingen; de context waarin we werken verandert voortdurend. Om onze ambities te blijven nastreven onderzoeken we innovatieve ideeën en nieuwe mogelijkheden en benutten we de kansen die dat biedt. Vernieuwing is daarbij geen doel op zich.

We maken plezier

Sport kan een belangrijke bijdrage leveren aan allerlei maatschappelijke doelen. Maar sport is ook een doel op zich. Sporten en bewegen zijn



voor heel veel Utrechters een belangrijke bron van ontspanning en plezier. Een belangrijke voorwaarde om plezier te beleven is dat sporters, en zeker kinderen en jongeren, zich welkom, prettig en veilig voelen wanneer ze sporten, of dat nu op een vereniging of in de buitenruimte is.

Ruimte voor Sport in een groeiende stad

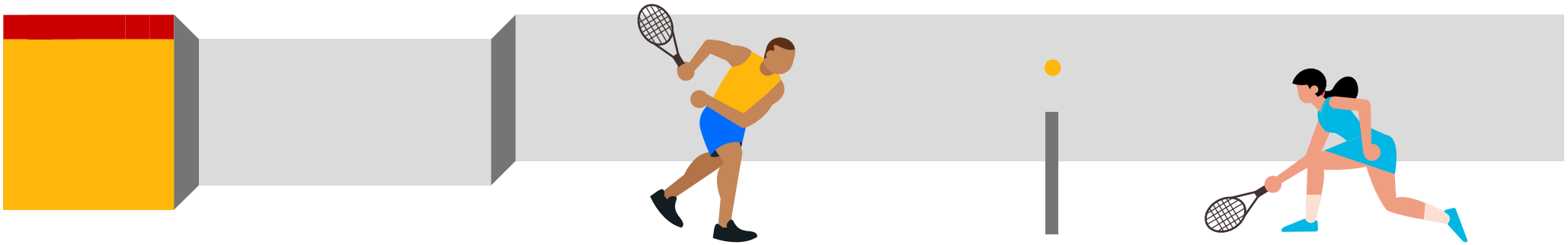
Ruimte voor en gebruik van accommodaties
De vraag hoe we ruimte creëren voor sport in een groeiende stad is een belangrijke in het streven naar een optimale sportinfrastructuur. In de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 is ervoor gekozen de groei van de stad te faciliteren door binnenstedelijke verdichting. Dat maakt het niet altijd eenvoudig om voldoende ruimte te vinden voor sport. In het Koersdocument Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen is uitgewerkt hoe we voldoende ruimte maken voor maatschappelijke voorzieningen. Specifiek voor sport maken we een inschatting van de benodigde capaciteit op basis van een tweejaarlijkse raming door het Mulier-instituut.

Het sporten en bewegen in de openbare ruimte vormt een goede aanvulling op het al beschikbare aanbod, maar dit vervangt niet het georganiseerd sporten in de sporthallen en op de sportparken. Bovendien zien we juist ook op de sportaccommodaties een toename in anders georganiseerd sportaanbod naast de verenigingssport.
Het is dan ook onze ambitie om iedereen die wil sporten in Utrecht te kunnen blijven faciliteren door ruimte te maken voor voldoende sportaccommodaties.

Daarmee gaan we de komende twee jaar als volgt aan de slag:

Daar waar het nodig is werken we aan de uitbreiding van capaciteit door extra faciliteiten te realiseren. We leggen beter vast welke uitgangspunten we daarbij hanteren. Deze uitgangspunten maken inzichtelijk aan welke eisen nieuwe accommodaties moeten voldoen en helpen om de keuzes die we maken goed te kunnen uitleggen en onderbouwen.

We werken uitgangspunten uit die gaan over de stedenbouwkundige inpassing en duurzaamheid, spreiding over de stad, omvang van een sportpark of hal, toegankelijkheid en bereikbaarheid en over de mogelijkheden voor multifunctioneel gebruik (bijvoorbeeld het combineren van capaciteit voor sport met andere functies zoals onderwijs en cultuur). Daarnaast gaan we in 2021 aan de slag met een nieuwe raming voor de capaciteitsbehoefte, waarbij we ook de huidige binnensportnorm onder loep nemen. Bij het duiden van de conclusies van dat onderzoek betrekken we uiteraard ook sportaanbieders.

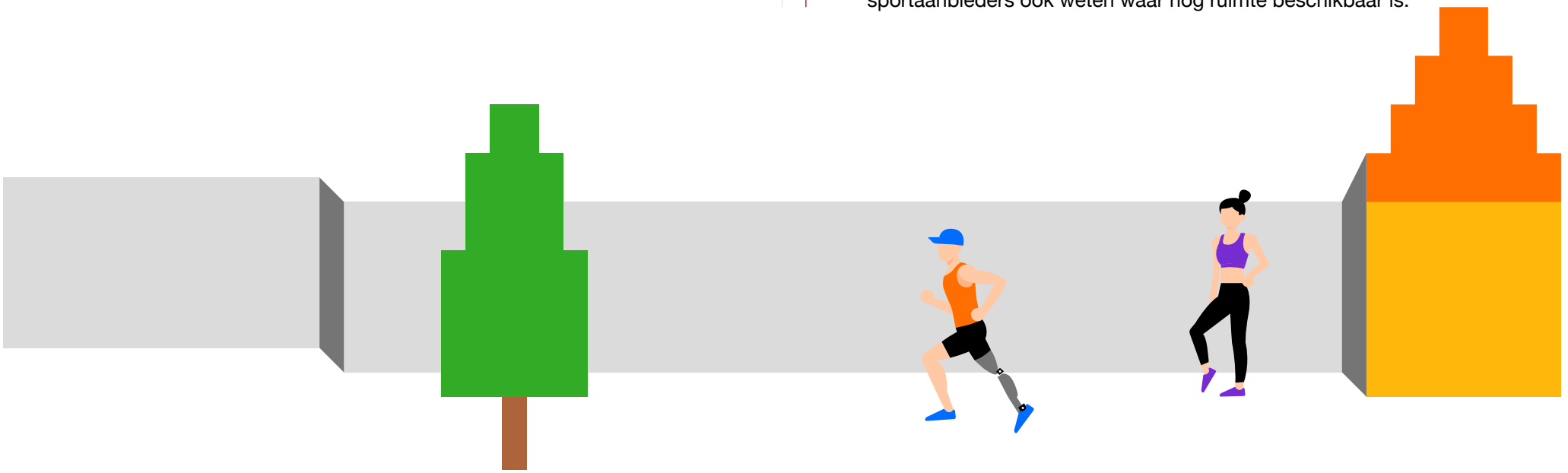


We onderzoeken de haalbaarheid en effectiviteit van een aantal mogelijke vernieuwende en multifunctionele alternatieven zoals:

- Het onderbrengen van tijdelijke/seizoensgebonden sporten in blaashallen;
- Het aanmoedigen van fietsgebruik om naar de sportvoorziening te komen, zodat parkeerruimte kan worden ingezet voor sportfaciliteiten;
- Bij nieuwe ontwikkelingen onderzoeken we mogelijkheden voor dubbelgrondgebruik, bijvoorbeeld door onder het veld te parkeren of waterberging onder velden.

We zetten in op een zo effectief mogelijk gebruik van de beschikbare ruimte. Daartoe werken we aan een goede, constructieve en slimme samenwerking tussen sportaanbieders onderling en tussen sportaanbieders en de gemeente. Dat doen we onder andere door:

- De samenwerking tussen sportaanbieders die in dezelfde wijk of op dezelfde accommodatie actief zijn te stimuleren, bijvoorbeeld door een regulier overleg voor aanbieders die van dezelfde accommodatie gebruik maken;
- Sportaanbieders aan te moedigen de lusten en de lasten van gezamenlijk gebruik gelijk te verdelen. Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat het ene jaar de ene vereniging een minder optimaal tijdslot gebruikt en het volgende jaar de andere vereniging of dat er elk jaar een nieuwe verdeling van de veldcapaciteit per sportpark wordt gemaakt;
- Te onderzoeken of de rol en de werking van de zaalverdelingscommissie helpend is in het flexibel en effectief verdelen van beschikbare ruimte en eventueel te zoeken naar een alternatief;
- Te zorgen voor een transparant overzicht van het gebruik van velden zodat sportaanbieders ook weten waar nog ruimte beschikbaar is.



Sport en bewegen in de openbare ruimte

Er wordt in Utrecht op allerlei verschillende manieren gesport in de openbare ruimte. Veel inwoners gaan graag op een zelf gekozen tijd en locatie naar buiten om te hardlopen, wielrennen, bootcampen of wandelen. Er ontstaan ook allerlei nieuwe sportvormen met een sterke community als belangrijk kenmerk. Deze sporten zoals skaten, freerunnen, BMX en 3x3 basketbal, vatten we samen onder de term Urban Sports. En de openbare ruimte speelt een belangrijke rol in het laagdrempelig sportaanbod dat in verschillende wijken op bijvoorbeeld Cruyff Courts en Krajicek Playgrounds wordt verzorgd om sporten en bewegen ook te stimuleren onder groepen voor wie dat minder vanzelfsprekend is. **Het is onze ambitie te zorgen voor een beweeg-vriendelijke openbare ruimte die uitnodigt om te sporten en te bewegen.** Daarmee gaan we de komende twee jaar als volgt aan de slag:

We brengen in kaart wat er allemaal al gebeurt aan sport en bewegen in de Utrechtse openbare ruimte. Daarbij kijken we zowel naar fysieke voorzieningen als naar programmering. Die gegevens koppelen we aan cijfers die we hebben over de sport- en beweegparticipatie en de sociale veiligheid in de verschillende Utrechtse wijken.

Zo kunnen we beter onderbouwd keuzes maken in wat er nodig is om deze aanvulling op het sportaanbod nog beter te ondersteunen en nog meer te stimuleren. Daaraan gekoppeld werken we ook aan een voorstel om het spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte goed in de gemeentelijke organisatie te verankeren. Aspecten zoals realisatie, beheer, onderhoud, gebruik, eigendom, contracten en financiering komen daarbij aan de orde. Op die manier waarborgen we dat we ook echt in staat zijn om kansen die uit het onderzoek naar voren komen uit te werken.

Bij het ontwikkelen van sport- en beweegplekken in de openbare ruimte werken we samen met inwoners en sportaanbieders.

Niet alleen kunnen zij uiteindelijk het beste aangeven wat er nodig is op een bepaalde plek, ook spelen ze een belangrijke rol in het duurzame gebruik van een voorziening. Bovendien proberen we als het even kan verschillende sportfuncties te combineren. Uit onderzoek blijkt namelijk dat het creëren van locaties waar verschillende sporten samenkomen meer sporten en bewegen stimuleert. Sporters vanuit verschillende disciplines inspireren elkaar, vormen een community en bevorderen de sociale veiligheid op sportplekken.

We hebben specifieke aandacht voor verschillen tussen groepen.

Zo blijkt bijvoorbeeld uit onderzoek dat meisjes in de leeftijd van 12 tot 18 jaar veel minder vaak buiten sporten dan jongens, ze voelen zich minder veilig dan jongens. Een ander voorbeeld zijn ouderen die wel graag willen bewegen, maar voor wie de buitenruimte niet altijd veilig en uitnodigend is. Daarnaast zijn er ook grote verschillen tussen wijken in de mate waarin en de manier waarop er buiten wordt gesport. We betrekken deze groepen actief bij het ontwikkelen van sport- en beweegplekken in de openbare ruimte.

We onderzoeken mogelijkheden om te experimenteren met digitalisering, nieuwe organisatievormen, voorzieningen en locaties.

Bij het anders georganiseerd sporten in de openbare ruimte is veel ruimte voor innovatie. Er ontstaan nieuwe organisatievormen, nieuwe voorzieningen en digitalisering speelt een belangrijke rol. De kansen die deze innovatie biedt onderzoeken en benutten we graag. Mogelijk zijn er daarbij in onze verdichtende stad ook mogelijkheid om openbaar toegankelijke binnenruimte, bijvoorbeeld in appartementen en kantoorgebouwen, voor sport en bewegen in te zetten.




KINEPOLIS

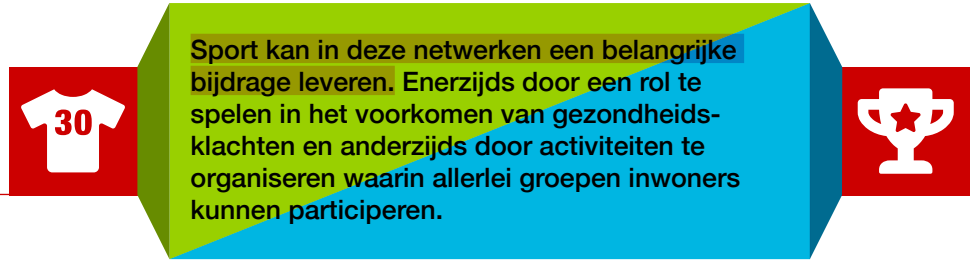
Sport en bewegen voor iedereen – sportaanbod voor alle Utrechters

Sport en bewegen in het netwerk in de wijk

In Utrecht vinden we het belangrijk dat iedereen die dat wil de mogelijkheid krijgt om te sporten en/of bewegen. Voor veel Utrechters is de mogelijkheid om te sporten of bewegen gelukkig een vanzelfsprekende. Maar dat geldt niet voor iedereen, en ook niet altijd. Sommige Utrechters die wel graag zouden willen sporten en/of bewegen ervaren een drempel om dat te gaan doen. Bij het nastreven van positieve gezondheid, waarbij lichamelijke gezondheid, dagelijks functioneren, mentaal welbevinden, kwaliteit van leven, zingeving en sociaal maatschappelijk participeren van belang zijn, spelen sporten en bewegen een belangrijke rol. Juist ook omdat fysieke en mentale gezondheid van jong en oud in deze tijd door het coronavirus onder druk staan. **Het is onze ambitie om iedereen die dat wil in staat te stellen te sporten en te bewegen.**

In Utrecht vormen tal van organisaties binnen het sociaal domein het steuntje in de rug voor kwetsbare inwoners, daar waar meedoen even niet vanzelf gaat. Het organiseren van activiteiten en ondersteuning zo dicht mogelijk bij inwoners is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Sporten en bewegen leveren een belangrijke bijdrage aan de beweging naar voren in de sociale basis.

Tegelijk constateren we ook dat de waarde die sport en bewegen toe kan voegen nog te vaak onderbelicht is. Er gebeurt al veel. Er valt winst te halen in het verbinden van de talloze initiatieven om de impact ervan en ons lerend vermogen te vergroten. Dit vraagt om sport als een stevige partner in het netwerk. We versterken de verbinding tussen sport en gezondheid, zoals tussen het Utrechts Sportakkoord en het Gezondheidspact Utrecht, de Gezonde Wijkallianties en tussen sport en de eerste lijnszorg. In deze dynamische netwerken komen tal van partners bij elkaar om samen te werken, te inspireren en van elkaar te leren. Zo kan sport een nadrukkelijkere rol krijgen in het versterken van gezondheid en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Sport is ook herkenbaar in het Samenwerkingsverband Gezond Gewicht Utrechtse Jeugd, een netwerk dat bestaat uit Utrechtse en landelijke partijen om zich in te zetten voor meer jeugd op gezond gewicht. Een van de vier speerpunten van dit samenwerkingsverband is Gezonde leefomgeving, waarbinnen wordt gewerkt aan gezonde voeding bij sport.



Voorbeelden daarvan die we al kennen:

- In de verbinding met zorg – welzijn op recept; leefstijlinterventies voor kinderen en volwassenen; activiteiten buurtsportcoach jeugdzorg (On the Move); activiteiten buurtsportcoach maatschappelijke opvang (Leger des Heils);
- In de verbinding met welzijn – De Derde Helft (ouderen bij Hercules); intensieve samenwerking DOCK, JoU, SU rondom impact corona; Alleen jij bepaalt bij vv De Dreef; 3X3Unites ;
- In de verbinding met onderwijs – onder- en naschools aanbod en samenwerking Brede Scholen.



Daarmee gaan we de komende twee jaar als volgt aan de slag:

- Waar mogelijk en nodig versterken we bestaande netwerken van onder meer de beweegmakelaars van SportUtrecht in de wijken. We sporen ‘eilandjes’ en ‘blinde vlekken’ in de wijk op en zoeken actief contact op.
- In verschillende Utrechtse wijken is er een Gezonde Wijkalliantie waarin partijen in het sociaal domein samenwerken. Vaak zijn sportactiviteiten of organisaties al bij dit netwerk betrokken. We sluiten vanuit sport aan bij deze netwerken en ontdekken gaandeweg waar de grootste kansen en de grootste urgentie voor sport liggen.
- Daarbij versterken we niet alleen reeds bestaande verbindingen, maar zoeken we ook naar nieuwe mogelijkheden om de waarde van sport te delen en te versterken.
- In de verbindingen die we maken en de gesprekken die we voeren in de netwerken is inclusief sporten en bewegen altijd een belangrijk

aandachtspunt. We zorgen dat het waarborgen van sportaanbod voor iedereen die dat wil een nadrukkelijke plek krijgt op de gezamenlijke agenda.

Een divers en vitaal netwerk van sportaanbieders

In het faciliteren van iedereen die dat wil om te sporten en bewegen speelt het sterke netwerk van Utrechtse sportaanbieders een belangrijke rol. In de eerste plaats voorzien sportaanbieders in goed en bereikbaar sportaanbod. Daarnaast zijn veruit de meeste vrijwilligers in de stad actief bij een sportvereniging, zijn ze broedplaats voor talent en bieden ze veel mogelijkheden voor ontwikkeling, ontmoeting en meedoen. Vitale aanbieders zijn daarnaast beter in staat sportparken flexibel en efficiënt te gebruiken en de groei van de stad te faciliteren. **We hebben daarom de ambitie om de vitaliteit van sport-aanbieders in Utrecht de komende jaren te behouden en te versterken. Omdat sportaanbieders een grote rol spelen in het faciliteren van Utrechters om te sporten, vinden we het bovendien belangrijk dat ze bijdragen aan inclusief sporten en bewegen en dat ze investeren in een positieve sportcultuur, waarin iedere sporter veilig en met plezier kan sporten.**

Daarmee gaan we de komende twee jaar als volgt aan de slag:

Het Utrechts Sportakkoord geeft een belangrijke impuls aan de hierboven genoemde ambities.

Met het Sportakkoord willen we het netwerk rond deze ambities versterken en een beweging in die richting aanjagen. Het Sportakkoord biedt de mogelijkheid om challenges en allianties in te dienen op vier thema's (Vitale sportaanbieders, Positieve sportcultuur, Inclusief sporten en bewegen en Talentontwikkeling). Aan het einde van 2021 loopt het Sportakkoord af. We werken de komende tijd verder uit hoe we de impuls van het Sportakkoord ook na die tijd een vervolg kunnen geven, bijvoorbeeld door het Sportakkoord te verlengen of door de nadere regel te verlengen of aan te scherpen.

We stimuleren sportaanbieders om aan de slag te gaan met inclusief aanbod en een positieve sportcultuur, zodat iedereen zich veilig en prettig voelt en met plezier kan sporten.

De thema's van het sportakkoord brengen we ook breder bij sportaanbieders onder de aandacht. Dat doen we onder andere op de volgende manier:

- We stimuleren sportaanbieders om samen met leden een herkenbare set van waarden en gedragsregels te formuleren.
- Daarbij helpen we sportaanbieders door goede voorbeelden te delen en te ondersteunen bij het voeren van het goede gesprek. Daarnaast onderzoeken we welke behoefte er is en wat er nodig is om de pedagogische vaardigheden bij sportaanbieders te versterken. Op die manier versterken we ook de vitaliteit van de vereniging, omdat een zichtbare sportcultuur ook helpt om leden en kader aan de vereniging te binden.
- We zien kansen in de samenwerking tussen sportaanbieders die gebruik maken van dezelfde sportaccommodatie om gezamenlijk aanbod te verzorgen voor specifieke doelgroepen in de wijk. We maken dit concreet op 1 of 2 sportaccommodaties. De lessen hieruit benutten we om in de rest van de stad te kunnen inzetten. We hebben hierbij specifieke aandacht voor wat verenigingen nodig hebben aan ondersteuning om de ambities die we op veel plaatsen zien ook echt waar te maken.

Het verbinden van anders georganiseerde, alternatieve vormen van sportaanbod aan verenigingen biedt kansen. Zo ontstaan er wellicht hybride vormen van sportaanbod.

SportUtrecht heeft in beeld welke alternatieve vormen van sportaanbod er bestaan. Samen met hen onderzoeken we welke kansen er liggen. Daarbij onderzoeken we ook de mogelijkheden van digitalisering om met name jongeren die anders niet zomaar in aanraking komt met sport en bewegen te bereiken.

De impact van de coronacrisis op sportaanbieders, ook eventueel op de wat langere termijn, heeft ook de komende jaren de aandacht. Het is essentieel voor het Utrechtse sportaanbod dat er ook in de toekomst een divers palet aan sportaanbieders blijft bestaan.

Omdat er nog veel onzeker is als het gaat om de maatregelen om het coronavirus tegen te gaan, is het nog lastig om te bepalen wat de uiteindelijke impact ervan gaat zijn. Samen met SportUtrecht monitoren we de gevolgen van Corona op de vitaliteit van de sportaanbieders in onze stad. Daarbij gaan we actief op zoek naar informatie en verhalen over wat de effecten zijn.

Talentontwikkeling

In Utrecht zijn we goed in het begeleiden en ondersteunen van jong sporttalent. We geloven dat een belangrijke voorwaarde om plezier in de sport te hebben en te behouden ook wordt gevormd doordat mensen zich uitgedaagd voelen en zichzelf kunnen ontwikkelen. Dat houdt ook in dat we sporttalenten in Utrecht prikkelen om te ontdekken hoe hoog de lat voor hen ligt. **We hebben de ambitie om iedere Utrechter in staat te stellen om op zijn/haar eigen niveau talenten te ontdekken en te ontwikkelen.** Op die manier leveren we als Utrecht ook onze bijdrage aan de landelijke topsportinfrastructuur, doen we waar we goed zijn en wat bij ons past.

Daarmee gaan we de komende jaren als volgt aan de slag:

We zetten in op een breed, divers en laagdrempelig sportaanbod voor alle Utrechtse kinderen, zodat talent van onderaf zijn of haar weg kan vinden.

Het onderwijs vormt daarin een belangrijke partner waarmee we de samenwerking willen intensiveren, om het belang van een brede motorische ontwikkeling onder de aandacht te brengen. Daarnaast zetten we in diverse Utrechtse wijken buurtsportcoaches in die kinderen kennis laten maken met allerlei verschillende sportvormen.

We brengen met behulp van de tool talentontwikkeling van SportUtrecht in kaart welke specifieke wensen en behoeften er zijn bij de sportaanbieders met ambities op talentontwikkeling.

Hierbij is ook aandacht voor vernieuwing en innovatie en het belang van kundige topsportcoaches en ondersteunende experts zoals voedingsdeskundigen, fysiotherapeuten en mental coaches.

We zetten in op clustering van faciliteiten voor verenigingen en organisaties met ambities op talentontwikkeling. Zo ontstaat samenwerking en kennisdeling.

Utrechtse verenigingen en organisaties die zich bezig houden met talentontwikkeling zijn de afgelopen jaren steeds meer gaan samenwerken binnen het Utrecht Talent Center. Het UTC is een belangrijke gesprekspartner voor de gemeente op dit thema. Sportcampus Traiectum is aangewezen als focusgebied voor sportieve talentontwikkeling. Op deze plek komt breedtesport, topsport, talentontwikkeling en anders georganiseerde sport samen. We laten hier zien hoe deze verschillende vormen van sportbeoefening elkaar kunnen versterken. Aan de oostkant van de stad onderzoeken we, in afstemming met sportorganisaties en woningcorporaties, de mogelijkheden voor de huisvesting van sporters.

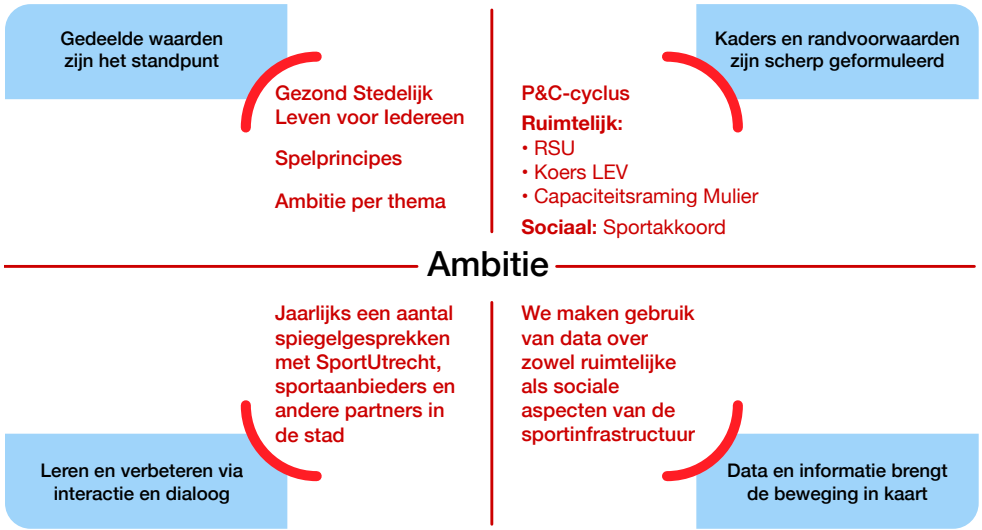
We zetten in op de rol van sporttalenten en topsporters in het inspireren van kinderen en jongeren en in het vertegenwoordigen van Utrecht als trotse talentenstad.

Deze talenten stralen plezier, motivatie en de wil om er het maximale uit te halen uit. Sportcampus Traiectum speelt een belangrijke rol in deze inspiratiefunctie. We willen de potentie van de sportcampus als verbindende en inspirerende kracht voor het gebied, de stad en de regio nog meer benutten.



Volgen, spiegelen en leren

Doel van deze sportagenda is om focus aan te brengen in onze inzet als het gaat om sport in Utrecht. In de voorgaande hoofdstukken hebben we beschreven volgens welke spelprincipes we de komende jaren aan de slag gaan en hebben we uitgewerkt welke stappen we willen zetten op de verschillende thema's en vraagstukken. De komende periode gaan we met deze agenda aan de slag. In sommige gevallen betekent dat dat we nieuwe dingen opstarten en op andere onderwerpen leggen we een andere focus in waar we al aan werkten. Op die manier verwachten we steeds een stapje dichter bij het verwezenlijken van die optimale sportinfrastructuur in Utrecht te komen, zodat iedereen die dat wil kan sporten en bewegen als onderdeel van een gezonde leefstijl. Deze agenda moet ons ook helpen om in de praktijk te kunnen vaststellen of we de juiste accenten hebben gelegd en of dat wat we ons in deze agenda voornemen ook bijdraagt aan de geformuleerde ambitie. Het monitoren van het effect van onze inzet speelt daarbij een essentiële rol, zodat we kunnen bepalen of we op de goede weg zijn of juist moeten bijsturen. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we dat doen.



Aansluiten bij Planning en Control-cyclus

De verbinding tussen de sportagenda en de P&C-cyclus is een belangrijke. De sportagenda beschrijft de grote lijn, de focus die we de komende jaren willen aanbrengen. In de programmabegroting werken we specifiek uit wat we daar het aankomende jaar aan gaan doen en hoe we de beschikbare financiële middelen daarvoor inzetten. Bij de jaarlijkse verantwoording en Voorjaarsnota laten we zien of onze inzet is geslaagd en of het nodig is om bij te sturen.

Spiegelgesprekken

Bij de totstandkoming van deze sportagenda hebben we aan verschillende tafels het gesprek gevoerd over sport in Utrecht. Zo schoven er verenigingsbestuurders, coaches, professionals in de wijk, en sportaanbieders in de openbare ruimte aan bij wat we onze werktafels hebben genoemd.
Deze gesprekken vormen de belangrijkste input voor deze agenda. Maar de gesprekken staan niet op zichzelf. Aan alle tafels ontstond een positieve energie, werd uitwisseling gewaardeerd en werd de wens uitgesproken om de komende jaren met elkaar in gesprek te blijven over de ontwikkeling van de Utrechtse sport. Een keer per jaar organiseren we rondom de Voorjaarsnota een gesprek met leden van de gemeenteraad en vertegenwoordigers vanuit het sportdomein in Utrecht. Doel van dit jaarlijkse moment is om met elkaar te bespreken of we op koers zitten in het behalen van onze ambities en om te onderzoeken wat er verder nog nodig is om een stap verder te komen. De opbrengst uit de spiegelgesprekken staat bij het gesprek centraal. Daarnaast vormen data en informatie een belangrijke basis voor zowel de spiegelgesprekken als het jaarlijkse koersmoment met de gemeenteraad.

Wat ons betreft vormen die gesprekken ook de komende jaren de basis van de monitoring van onze inspanningen. We organiseren gedurende het jaar een serie spiegelgesprekken waarin we verschillende thema's bespreken met alle betrokken partners en partijen in Utrecht. Met elkaar bespreken we welke voortgang we zien en welke eventuele aanpassingen of aanscherpingen we moeten maken om te blijven werken aan onze ambities. In de organisatie van die spiegelgesprekken werken we nauw samen met SportUtrecht als eerste vertegenwoordiger van de Utrechtse sport. De basis voor deze gesprekken wordt gevormd door data en informatie.

Data en informatie

Om de voortgang op de verschillende thema's goed te duiden maken we gebruik van verschillende soorten data en informatie die kunnen helpen bij het bepalen of we goed op weg zijn. Op sommige thema's gaan we actief op zoek naar informatie om te kunnen sturen, zoals bij sport en bewegen in de openbare ruimte en bij de zoektocht naar voldoende ruimte voor accommodaties. Daarbij kijken we naar data als bezettingscijfers, maar gebruiken we ook kwalitatieve informatie zoals ervaringen van gebruikers. Bij andere thema's maken we gebruik van informatie die er al is, zoals informatie uit de vitaliteitsscan van SportUtrecht en cijfers over sport- en beweegparticipatie onder verschillende doelgroepen en in de verschillende Utrechtse wijken. Daarnaast maken we indien van toepassing ook gebruik van de indicatoren die we kennen uit de sportnota.

Juist in de combinatie van de kwantitatieve data, kwalitatieve informatie en de spiegelgesprekken wordt duidelijk hoe we ervoor staan. Het feit dat we in het duiden van de voortgang samen spiegelen met SportUtrecht, sportaanbieders, sporters, organisaties in de wijk en de gemeenteraad zorgt ervoor dat we ook echt samen leren. Zo ontstaat een systeem waarin zowel gemeente als sportpartners in de stad kunnen bijschaven, temporiseren of juist een extra stap bij zetten.





Colofon

© juni 2021

Tekst: gemeente Utrecht

Fotografie: gemeente Utrecht; cover Kamiel Scholten;
p.3 Robert Oosterbroek; p.4 Only Friends Utrecht;
p.6 Geert Broertjes; p.8 Gerard van Dieren; p.13 Kamiel Schol;
p.14 Loïs de Vries; p.18 Marian Rap, De Hoogstraat revalidatie;
p.20 Jan Kruijdenberg

Illustraties: Ontwerpwerk, Pikisuperstar/Freepik

Vormgeving en opmaak: Ontwerpwerk

Gemeente Utrecht